



แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

Fraud Risk Management Plan OPS.MOE 2022



ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
กระทรวงศึกษาธิการ

E-mail: accmoe@sueksa.go.th

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.) โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ (ศปท.ศธ.) ในฐานะผู้รับผิดชอบในการดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน สป.ศธ. โดยคัดเลือกกระบวนการ/โครงการ จำนวน ๔ กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต ๓ ด้าน ดังนี้ (๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ (๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ และกำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด สป.ศธ. เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ในโอกาสนี้ ขอขอบพระคุณคณะทำงานฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของ สป.ศธ. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จนสำเร็จ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานในสังกัด สป.ศธ. จะนำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของ สป. ไปดำเนินการขับเคลื่อนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ที่มา	๑
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
กลุ่มเป้าหมาย	๒
ตัวชี้วัด	๓
ส่วนที่ ๒ แนวทางและการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	๔
๒.๒ ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	๖
๒.๓ ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม	๖
๒.๔ ปัจจัยสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๗
๒.๕ แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๗
๒.๖ เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	๑๐
๒.๗ วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๔
ส่วนที่ ๓ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	๒๑
กระบวนการ/โครงการของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
๑. กระบวนการ การใช้ราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	๒๑
๑.๑ การระบุความเสี่ยง	๒๑
๑.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๒๒
๑.๓ เมตริกส์ระดับความเสี่ยง	๒๓
๑.๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง	๒๔
๑.๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	๒๖
๒. กระบวนการ ระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (Digital Performance Appraisal: DPA) (การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การบริหารงานบุคคลข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา)	๒๘
๒.๑ การระบุความเสี่ยง	๒๘
๒.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๒๙
๒.๓ เมตริกส์ระดับความเสี่ยง	๒๙
๒.๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง	๓๐
๒.๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	๓๒
๓. กระบวนการ การบริหารสัญญา โครงการจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ กศน. Co – Learning space” (ค่าปรับปรุงซ่อมแซมห้องสมุดประชาชนจังหวัดปราจีนบุรี ตำบลหน้าเมือง อำเภอมือง ปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี)	๓๓

๓.๑ การระบุความเสี่ยง	๓๓
๓.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓๔
๓.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๓๔
๔.๔ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	๓๖
๔. กระบวนการ การขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคล (การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ กำกับดูแลเงินอุดหนุนการศึกษาเอกชน)	๓๗
๔.๑ การระบุความเสี่ยง	๓๗
๔.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓๘
๔.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๓๘
๔.๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง	๔๐
๔.๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	๔๒
ส่วนที่ ๔ ปฏิทินและการติดตามและการรายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี	๔๔
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	
๔.๑ ปฏิทินการดำเนินงานประเมินความเสี่ยงการทุจริต สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	๔๔
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	
๔.๒ แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	๔๕

ภาคผนวก

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ที่มา

เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงาน ป.ป.ท. ให้รัฐบาลประกาศให้ปี ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ ต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ ตามที่ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้สรุปรายงานผลการวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (Corruption Perceptions Index ๒๐๑๖ โดยบทสรุป พบว่าแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจมีคะแนนลดลงอย่างมาก สำนักงาน ป.ป.ท. ได้นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนปีแห่งการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ ต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ รับทราบมติคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ(คตช.) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. เสนอ (ปัจจุบันกลไกคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ได้ยกเลิกแล้ว โดยได้ปรับหน้าที่และอำนาจมารวมศูนย์ไว้ที่ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ให้เป็นกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหการทุจริตระดับชาติ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๕๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ)

กรอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ" โดยดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศ ไทยอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ แผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปรับ"ระบบ" เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้น การสร้างนวัตกรรมและมาตรการ ในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยง ด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยง ของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของทุกหน่วยงานภาครัฐ มีประสิทธิภาพที่ดีจะส่งผลให้ปัญหาการทุจริตลดลง ลดความสูญเสียทางงบประมาณที่เกิดขึ้นกับระบบ เศรษฐกิจของประเทศ ประเทศสามารถมีงบประมาณไปพัฒนาสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ลดต้นทุน ในการดำเนินคดี สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนชาวต่างชาติ เสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต(Corruption Perceptions Index : CPI) เนื่องจากคะแนน CPI นั้น เป็นการสะท้อนภาพลักษณ์การทุจริตของประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะคะแนนดัชนี CPI เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่กลุ่มนักลงทุนใช้ประเมินความน่าสนใจในการลงทุนของแต่ละประเทศ โดยมองว่า การทุจริตเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เป็นต้นทุนหรือเป็นความเสี่ยงในการเข้ามาประกอบธุรกิจ หากประเทศใด มีคะแนนดัชนี CPI ที่สูงย่อมสะท้อนถึงภาพลักษณ์ของประเทศที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะเลขานุการ ศอตช. ได้พัฒนาแนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต ประพฤติมิชอบในส่วนราชการและเพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index :CPI) ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เป็นกลไกหลักในการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพตติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนดทำการประเมินเชิงคุณภาพในการบริหารความเสี่ยงการทุจริตหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้มีการนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานภาครัฐ จึงกำหนดแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต/เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Control) เพื่อให้ ศปท. กระทรวงใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนหน่วยงานภายในสังกัดและกำกับ

ดังนั้น เพื่อให้แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม เพื่อให้การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตอย่างเป็นระบบและสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของ สป. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะนำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของ สป. ไปดำเนินการขับเคลื่อนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อันจะส่งผลให้การทุจริตในการปฏิบัติราชการของทุกส่วนราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ลดน้อยลง

๑.๒ วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริตในการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒. เพื่อสร้างมาตรการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงการทุจริตในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้
๓. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสียในภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๑.๓ กลุ่มเป้าหมาย

๑. สำนัก ศูนย์ กอง กลุ่ม สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
๒. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
๓. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๔. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

๑.๔ ตัวชี้วัด

๑. ระดับความสำเร็จในการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตและสร้างโปร่งใสในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒. ร้อยละความสำเร็จของการกำกับ ติดตามรายงานผลตามแนวทาง มาตรการป้องกันการทุจริต และสร้างโปร่งใส เป็นการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประพฤติมิชอบในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๓. ร้อยละ ๗๐ ของหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่นำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตไปใช้ในหน่วยงาน
๔. ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานที่ประเมิน ITA ได้คะแนน ๘๕ คะแนนขึ้นไป

๑.๕ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

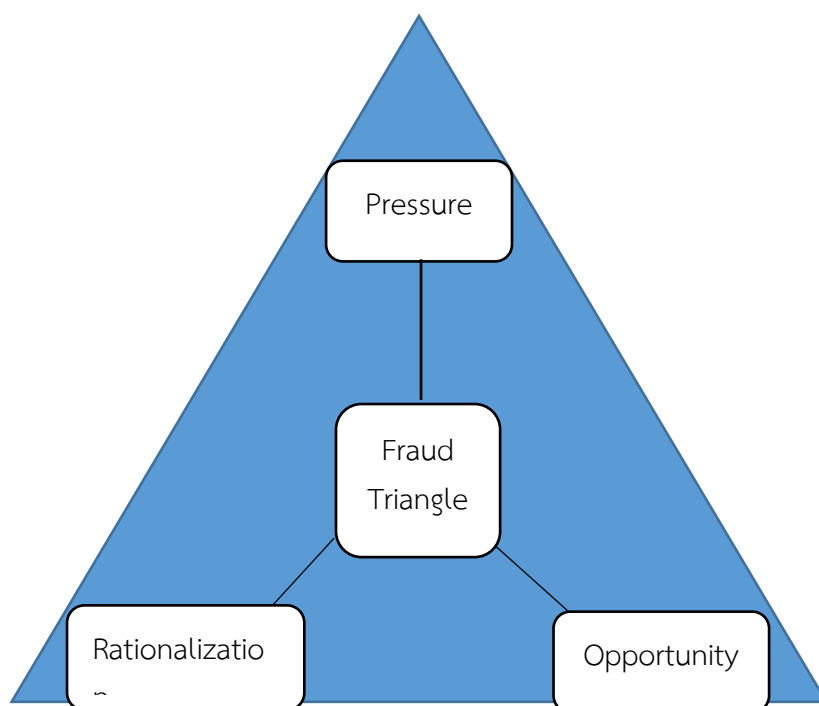
ส่วนที่ ๒

แนวทางและการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒. ทฤษฎีเกี่ยวข้อง

๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพ การควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R.Cressey (๑๙๔๐) ซึ่งเป็น นักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐานไว้ในหนังสือชื่อ Other's People Money



นอกจากหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R.Cressey (๑๙๔๐) ยังมีทฤษฎี Four-Sided Diamond Fraud ของ David T.Wolfe and Dana R. Hermanson (๒๐๐๔) และทฤษฎี GONE Theory ของ Leonard J. Brook (๒๐๐๔) โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรม ผู้กระทำผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Gone Theory
๑. Opportunity	๑. Capability ๒. Opportunity	๑. G-Greed ๒. O-Opportunity
๒. Pressure ๓. Rationalization	๓. Incentive / Motive ๔. Rationalization	๓. N-Need ๔. E-Expectation

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจ เปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน ความกดดันและแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขัน จากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการใช้เงิน
Incentive / Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพุดิมีชอบ และทำการทุจริตได้
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้ โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับไม่ได้จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงมีเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก

(ข้อมูลจากบทความ ผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ มีบทบาทและหน้าที่ในการป้องกันและตรวจสอบการทุจริตในสหกรณ์ได้อย่างไร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์)

๒.๒ ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ โดยให้คัดเลือกโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ต้องจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินงบประมาณสูงสุดของหน่วยงาน

๒.๓ ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

คำศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง /ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัยคือโอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ
Key Controls in place	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีอยู่ในปัจจุบัน

Further Actions to be Taken	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานจัดทำเพิ่มเติม
-----------------------------	---

๒.๔ ปัจจัยสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความมุ่งมั่นของผู้นาองค์กร ในการวางระบบการบริหารความเสี่ยงการทุจริตขององค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้ และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ กฎหมายสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช่ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการที่ผู้นาองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒. ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓. กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำการอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรม ด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๔. มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงานมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือใช้ได้จริง แต่ไม่ได้ผลและสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

๒.๕ แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานสามารถดำเนินการตามแนวทางของได้ทุกรูปแบบจะใช้วิธีใดในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตก็ได้ สำหรับคู่มือฉบับนี้ได้นำกรอบแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวของ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ๑. COSO ๒๐๑๓ Internal Control ๒. COSO ๒๐๑๗ Enterprise Risk Management integrating with Strategy and Performance เนื่องจากการที่คู่มือฉบับนี้ได้นำแนวคิดทั้ง ๒๐๑๓ และ ๒๐๑๗

๒.๕.๑ กรอบตามหลักมาตรฐาน Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)

๑) กรอบตาม COSO ๒๐๑๓

กรอบหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมา มีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับ ติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control - Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายใน แต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่อง

ในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ COSO ได้ผลักดันให้กิจการต่าง ๆ ทำการขับเคลื่อน The Three Lines of Defense และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ Internal Control Framework

๑.๑) มาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ - องค์การยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ - คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ - คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ - องค์การ จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ - องค์การผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ - กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ - ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ - พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ - ระบุและประเมินความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ - ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ - พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ - ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ ๓๓ - องค์การมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ - มีการสื่อสารข้อมูลภายในขององค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ - มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

- หลักการที่ ๑๖ - ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ ๑๗ - ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

๑.๒) กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known

Factor) ที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workllow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกัน
ป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณ
การล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒) กรอบตาม COSO ๒๐๑๗ (COSO ERM ๒๐๑๗)

COSO ๒๐๑๗ Enterprise Risk Management integrating with Strategy and Performanceมุ่งชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงการทำงานของกลไกการบริหารความเสี่ยงองค์กรเข้ากับกลยุทธ์ และการดำเนินงานขององค์กร ความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นหัวใจสำคัญเพื่อเป็นกลไกในการผลักดันให้องค์กรบริหารความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้าง มูลค่าเพิ่ม (Value Enhancement) ให้กับองค์กร

๒.๑) องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร มี ๕ องค์ประกอบ ดังนี้



๑) Governance and Culture (การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร) ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการ โครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์ การกำหนด วัฒนธรรมที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

๒) Strategy & Objective Setting (กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร) ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมิน ทางเลือกของกลยุทธ์จัดการความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

๓) Performance (เป้าหมายผลการดำเนินงาน) ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณา ภาพรวมของความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

๔) Review & Revision (การทบทวนและปรับปรุง) ประกอบด้วย การประเมิน ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความ เสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงองค์กร

๕) Information, Communication & Reporting (สารสนเทศ การสื่อสารและ การรายงาน) ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ

สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานความสำเร็จ-การดำเนินการ รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

สิ่งที่ COSO พยายามมุ่งเน้นนำเสนอในการปรับปรุงนี้ คือการแสดงให้เห็นว่าการบริหารความเสี่ยงองค์กรนั้น เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการสร้างคุณค่าผ่านกลยุทธ์และตัวแบบธุรกิจขององค์กรอย่างแท้จริง

"Good risk management and internal control are necessary for long term success of all organizations." -COSO

(บทความจาก TRIS Academy Club Issue ๔ January ๒๐๑๘, "Organizational Excellence"

โดย ดร.สุรเดช จงวรรณศิริ ผู้อำนวยการ สถาบันวิทยาการจัดการ ทริส คอร์ปอเรชั่น)

๒.๒) การบริหารความเสี่ยงขององค์กรหรือ ERM นั้นเป็นแนวคิดในการบริหารความเสี่ยงแบบใหม่ ซึ่งแตกต่างจาก แนวคิดแบบเดิมหลายประการที่สำคัญมี ดังนี้

แบบเดิม	ERM
ทำแยกเป็นส่วน ๆ หรือฝ่าย ๆ	ทำแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
บริหารแบบตั้งรับ (รอให้เกิดปัญหาแล้วค่อยแก้ไข)	บริหารแบบเชิงรุก (ป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น)
ทำเป็นครั้งคราวหรือเฉพาะกิจ	ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
มุ่งเน้นด้านลบเพื่อลดความเสียหาย	มุ่งเน้นด้านบวกด้วยโดยแสวงหาโอกาสที่จะเป็นประโยชน์แก่องค์กร ควบคู่กับด้านลบ

๒.๖ เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๖.๑ เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Control) ระดับผลการประเมิน แบ่งเป็น ๓ ระดับ (Scale) ดังนี้



โดยมีรายละเอียดเกณฑ์การประเมิน “มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” แต่ละระดับ จำแนกเป็น ๓ ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

- ❖ ๑. การพิจารณา อนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ
- ❖ ๒. การใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่
- ❖ ๓. โครงการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเภท	เกณฑ์การประเมินแต่ละระดับจำแนกตามประเภทของการประเมินความเสี่ยง
๑. การพิจารณา อนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ	ระดับคะแนน P (ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ)
	๑) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตได้อย่างตรงจุดตรงประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
	๒) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน G (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ P ก่อน) และต้องเป็นมาตรการฯ ของประเด็นความเสี่ยงที่มีระดับความรุนแรงสูง-สูงมากเท่านั้น
	๓) มีการพัฒนามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ของประชาชนให้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น ถูกลง ลดอุปสรรคการให้บริการ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการค้าการลงทุนหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ซึ่งเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการให้บริการของภาครัฐ โดยต้องแสดงให้เห็นถึงการพัฒนามาตรการหรือระบบการให้บริการจากของเดิมที่หน่วยงานมีอยู่ก่อนอย่างไรด้วย
	๔) มีการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับ หรือ ยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือ ผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ไม่รับสินบน สลอบน้ำใจ ของขวัญและ ไม่เรียกร้องผลประโยชน์รวมถึงการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระบวนการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยต้องเป็นมาตรการที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเฉพาะ กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตแนวปฏิบัติต้อง สอดคล้องกับลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ต้องไม่เป็นนโยบาย มาตรการ คู่มือ หรือ แนวทางที่ประกาศในภาพรวมของหน่วยงานที่ไม่มีการระบุ เฉพาะเจาะจงสำหรับเจ้าหน้าที่ประเภท ที่มีความเสี่ยงสูง-สูงมากที่เป็นผลมา จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต)
	๕) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน

ประเภท	เกณฑ์การประเมินแต่ละระดับจำแนกตามประเภทของการประเมินความเสี่ยง
	ระดับคะแนน E (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ G ก่อน) ๖) มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกหน่วยงาน ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๒. การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	ระดับคะแนน P (ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ) ๑) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต การใช้ อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ สอดคล้องเชื่อมโยงกับประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตได้อย่างตรงจุด ตรงประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ๒) แสดงให้เห็นถึงการนำมาตราการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน G (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ P ก่อน) และต้องเป็นมาตรการฯ ของประเด็นความเสี่ยงที่มีระดับความรุนแรงสูง-สูงมากเท่านั้น
	๓) มีการพัฒนามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้อำนาจและหน้าที่ ที่ชอบด้วยกฎหมาย สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยต้องแสดงให้เห็นถึงการพัฒนามาตรการ หรือ ระบบจากของเดิมที่หน่วยงานมีอยู่ก่อนอย่างไร ด้วย
	๔) มีการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับหรือ ยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือ ผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ไม่รับสินบน สินน้ำใจ ของขวัญ และ ไม่เรียกร้องผลประโยชน์รวมถึงการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระบวนการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยต้องเป็น มาตรการที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเฉพาะกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แนวปฏิบัติต้องสอดคล้อง กับลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ต้องไม่เป็นนโยบาย มาตรการ คู่มือ หรือแนวทางที่ประกาศในภาพรวมของหน่วยงานที่ไม่มีการระบุเฉพาะเจาะจงที่ สำหรับเจ้าหน้าที่ประเภท ที่มีความเสี่ยงสูง-สูงมากที่เป็นผลมาจากการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต)
	๕) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตราการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน E (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ G ก่อน) ๖) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวข้องหรือ กระบวนการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงานที่เป็นผลมาจากการพัฒนามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้อำนาจและ หน้าที่โดยประกาศเป็นแนวนโยบายของผู้บริหาร ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน

ประเภท	เกณฑ์การประเมินแต่ละระดับจำแนกตามประเภทของการประเมินความเสี่ยง
	๗) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
๓. โครงการจัดซื้อจัดจ้าง	ระดับคะแนน P (ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ)
	๑) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต การใช้ อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ สอดคล้องเชื่อมโยงกับประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตได้อย่างตรงจุด ตรงประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
	๒) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน G (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ P ก่อน) และต้องเป็นมาตรการฯ ของประเด็นความเสี่ยงที่มีระดับความรุนแรงสูง-สูงมากเท่านั้น
	๓) มีการพัฒนามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้อำนาจและหน้าที่ ที่ชอบด้วยกฎหมาย สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยต้องแสดงให้เห็นถึงการพัฒนามาตรการ หรือ ระบบจากของเดิมที่หน่วยงานมีอยู่ก่อนอย่างไร ด้วย
	๔) มีการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับหรือ ยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือ ผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ไม่รับสินบน สินน้ำใจ ของขวัญ และ ไม่เรียกร้องผลประโยชน์รวมถึงการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระบวนการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยต้องเป็น มาตรการที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเฉพาะกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แนวปฏิบัติต้องสอดคล้อง กับลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ต้องไม่เป็นนโยบาย มาตรการ คู่มือ หรือแนวทางที่ประกาศในภาพรวมของหน่วยงานที่ไม่มีการระบุเฉพาะเจาะจงที่ สำหรับเจ้าหน้าที่ประเภท ที่มีความเสี่ยงสูง-สูงมากที่เป็นผลมาจากการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต)
	๕) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน E (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ G ก่อน)
	๖) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต อย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ ๖.๑ มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวข้องกับโครงการการจัดซื้อจัดจ้าง ในรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล ตามความเหมาะสมที่ประชาชนสะดวกต่อการเข้าถึงและสามารถนำข้อมูลไปประมวลผลต่อ

ประเภท	เกณฑ์การประเมินแต่ละระดับจำแนกตามประเภทของการประเมินความเสี่ยง
	ด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ เช่น ในรูปแบบไฟล์ MS Word หรือไฟล์ MS Excel ในเว็บไซต์ของหน่วยงานอย่างน้อย ๓ รายการดังนี้ (๑) รายละเอียดโครงการ (๒) ประมาณการค่าใช้จ่ายงบประมาณ จำแนกตามรายการ (cost breakdown) (๓) ขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง ๖.๒ มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (เฉพาะกรณีโครงการไม่ได้เข้าร่วมโครงการข้อตกลงคุณธรรม ให้มีความร่วมมือกัน ๒ ฝ่ายในการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างรัฐกับเอกชน (อาจจัดทำเป็นเอกสารในรูปแบบ เช่น เจตจำนงค์ เจตนารมณ์ ข้อตกลงสัญญาคุณธรรม ฯลฯ เป็นต้น) การกำหนดข้อความ อาจนำสาระสำคัญตามข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) มาประยุกต์ใช้ ๗) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน

๒.๗ วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๓ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงหน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาสและด้านผลกระทบและการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

◆ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของควมถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

◆ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นโดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน



ในคู่มือนี้เป็นเพียงตัวอย่างในการกำหนดเกณฑ์ โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) และผลกระทบ(Impact) ทั้งนี้หน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามความเหมาะสมของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑ ตัวอย่าง เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายตั้งแต่..... บาท ถึง..... บาท
๔	ความเสียหายตั้งแต่..... บาท ถึง..... บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่..... บาท ถึง..... บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่..... บาท ถึง..... บาท
๑	ความเสียหาย..... บาท หรือน้อยกว่า

๓. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกกลโกงข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวสื่อที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

๔. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มี

๕. ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลั่ง กู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓

โอกาสเกิด (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๐ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

ผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก (ตั้งแต่ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป)
๔	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง (ตั้งแต่ ๑,๕๐๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)
๓	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง (ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ - ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท)
๒	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ (ตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท)
๑	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก (ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท)

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตโดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิด ความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือ โครงการที่ทำการประเมิน ให้ละเอียดและชัดเจน มากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงาน หรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners

ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)/ ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์ล่วงหน้า ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มี ความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) เพื่อนำมาจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามแบบฟอร์มตาราง ที่ ๑

ตารางที่ ๑ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการที่จะทำให้ได้รับผลสำเร็จ (วิธีป้องกัน) หรือแนวทางที่ตั้งขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา แล้วนำมาจัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อควบคุม หรือลดโอกาสเกิดการทุจริตโดยลำดับ ความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือก มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกใน ลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมา ประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน (ดูคำอธิบายเพิ่มเติม) เพื่อ พิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ ตามตารางแบบฟอร์ม ที่ ๒

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้ความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจาก มีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผลการควบคุม ไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยง ที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้อง เพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบว่ารูปแบบการทุจริตหรือมีสภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไปตามวงจร PDCA

ตารางที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการ /โครงการ หน่วยงาน		
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑.	ขั้นตอนการดำเนินงาน : ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระบุขั้นตอน /ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต/ ผลคูณ (L x I) ใส่คะแนน และระดับว่าสูงมาก/ สูง/ กลาง เฉพาะขั้นตอนของ การดำเนินงานที่มีความเสี่ยงสูง มาก/สูงหรือปานกลาง ตามตารางที่ ๑ ระบุมาตรการฯ และรายละเอียด ของมาตรการฯ เช่น แนวทาง รูปแบบ วิธีการดำเนินการ วิธีการนำมาตรการฯ ไปสู่การ ปฏิบัติหรือบังคับใช้ ระยะเวลา ดำเนินการ ฯลฯ ให้ชัดเจน
๒.	ขั้นตอนการดำเนินงาน : ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	

ส่วนที่ ๓

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๔ กระบวนงาน ประกอบด้วย

๑. กระบวนงาน การใช้ธรรมาภิบาลสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒. กระบวนงาน ระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (Digital Performance Appraisal: DPA) (การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่การบริหารงานบุคคลข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา)
๓. กระบวนงาน การบริหารสัญญา โครงการจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ กศน. Co – Learning space” (ค่าปรับปรุงซ่อมแซมห้องสมุดประชาชนจังหวัดปราจีนบุรี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี)
๔. กระบวนงาน การขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคล (การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่กำกับดูแลเงินอุดหนุนการศึกษาเอกชน)

๓.๑ กระบวนงาน การใช้ธรรมาภิบาลสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การดำเนินการของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อการทุจริตจากสถิติการร้องเรียนผ่านช่องทางต่าง ๆ ระบบรายงานข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ประกอบกับข้อทักท้วงในรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกลุ่มตรวจสอบภายใน อีกทั้งการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งได้ดำเนินการประเมินในกระบวนการ **ธรรมาภิบาล** เห็นได้ว่ากระบวนการธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการนั้น ยังพบข้อบกพร่องจากการตรวจพบของกลุ่มตรวจสอบภายใน รวมถึงคดีการทุจริตในการใช้ธรรมาภิบาลยังคงเกิดขึ้น

สป. เห็นว่าเพื่อเป็นการเน้นย้ำในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้มีความโปร่งใสเป็นธรรมในการปฏิบัติราชการ รวมทั้ง เห็นควรต้องปรับปรุงกลไกการทำงาน และสร้างมาตรการควบคุม เพื่อลดความเสี่ยงการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในกระบวนการใช้ธรรมาภิบาล

๓.๑.๑ การระบุความเสี่ยง

ประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ด้าน

☐ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

☒ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับความโปร่งใสของการใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ

ในกรณีหน่วยงานไม่มีภารกิจในการอนุญาต

☐ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณโดยให้คัดเลือกโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ชื่อกระบวนการ/งาน การใช้รถราชการ

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้รับผิดชอบ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

Know Factor	ความเสี่ยง ทั้งปัญหา/เหตุการณ์ที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/เหตุการณ์ ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงต่อการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงต่อการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว โดยไม่มีการขออนุญาต การใช้รถราชการ ไม่บันทึกการใช้รถราชการ	✓	
๒	ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตนเองนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว	✓	

๓.๑.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

● สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

● สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง

ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

● สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

● สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว โดยไม่มีการขออนุญาตการใช้รถราชการ ไม่บันทึกการใช้รถราชการ			✓	
ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตนเองนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว			✓	

๓.๑.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

หลักเกณฑ์ในการจัดระดับคะแนนความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๑×๓) ๓	(๒×๓) ๖	(๓×๓) ๙
(๑×๒) ๒	(๒×๒) ๔	(๓×๒) ๖
(๑×๑) ๑	(๒×๑) ๒	(๓×๑) ๓

คะแนนความเสี่ยง ๑ – ๒

ระดับความเสี่ยงต่ำ

คะแนนความเสี่ยง ๓ – ๔

ระดับความเสี่ยงปานกลาง

คะแนนความเสี่ยง ๖ – ๙

ระดับความเสี่ยงสูง

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว โดยไม่มีการขออนุญาตการใช้รถราชการ ไม่บันทึกการใช้รถราชการ	๒	๓	๖
ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตนเองนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว	๒	๓	๖

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว โดยไม่มีการขออนุญาตการใช้รถราชการ ไม่บันทึกการใช้รถราชการ	๒	-
ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตนเองนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว	๒	-

หมายเหตุ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๑.๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริตว่าอยู่ในระดับใดเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในขั้นตอนนี้หน่วยงานต้องมีข้อมูลว่าในปัจจุบันหน่วยงานมีมาตรการป้องกัน หรือควบคุมความเสี่ยงอะไรบ้างในการเตรียมการก่อนลงมือประเมิน จึงจะทำให้การประเมินคุณภาพการจัดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง การทุจริตในปัจจุบัน		
		ดี	พอใช้	อ่อน
๑	การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว โดยไม่มีการขออนุญาตการใช้รถราชการ ไม่บันทึกการใช้รถราชการ		×	
๒	ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตนเองนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว		×	

ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากประสิทธิผลหรือคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบันเรื่องที่ทำประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง ซึ่งจะต้องอยู่ในระหว่างคะแนน (๓) ถึง (๙) เท่านั้น โดยค่าคะแนนจากการประเมินจะเป็นดังนี้

ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในปัจจุบัน
ดี	๑
พอใช้	๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙

แนวทางการประเมินค่าคะแนนระดับความเสี่ยงเทียบกับประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพการ ควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๓)
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง (๖)
	อ่อน	ค่อนข้างสูง (๗)	ค่อนข้างสูง (๘)	สูง (๙)

การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่าง มีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้ เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพ การควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว โดยไม่มีการขออนุญาตการใช้รถ ราชการ ไม่บันทึกการใช้รถ ราชการ	พอใช้			ค่อนข้างสูง (๖)
ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตนเอง นำรถราชการไปใช้ส่วนตัว	พอใช้			ค่อนข้างสูง (๖)

๓.๑.๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้นำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ที่มีค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตสูง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินระดับความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง ระหว่างคะแนน (๓) ถึง (๙) โดยเฉพาะที่อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินคุณภาพการจัดการหรือการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลางแต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงานหรือกระบวนการงาน หรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสดังกล่าวความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต นำมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และมาตรการนั้นยังสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาพิจารณาจัดทำมาตรการในครั้งนี้ โดยมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติมจากรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินในครั้งนี้ มาตรการ หมายถึง วิธีการทำให้ได้รับผลสำเร็จ (วิธีป้องกัน) หรือแนวทางที่ตั้งขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาจัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนบังคับใช้ต่อไป



ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง การใช้รถราชการ

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว โดยไม่มี การขออนุญาตการใช้รถราชการ ไม่ บันทึกการใช้รถราชการ	๑) ผู้บริหารประกาศเจตนารมณ์ว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมสุจริต ไม่สนับสนุนให้มีการนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้ นอกเหนือจากภารกิจของทางราชการเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี ในด้านคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งเป็นแบบอย่างให้กับ ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติตาม
๒	ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตนเองนำรถ ราชการไปใช้ส่วนตัว	๒) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแจ้งกำกับ ดูแล หน่วยงานในสังกัดให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไข เพิ่มเติมโดยเคร่งครัด ๓) เจ้าหน้าที่ผู้ขอใช้รถราชการ ต้องเขียน ใบขออนุญาต ใช้รถราชการพร้อมแนบหลักฐานประกอบการขออนุญาต ใช้รถราชการทุกครั้งที่มีการขอใช้รถราชการ (กรณีหน่วยงานมีระบบการขอใช้รถราชการให้กระทำ ผ่านระบบหากระบบฯ มีปัญหาให้เขียนใบขออนุญาตใช้ รถราชการ) ๔) พนักงานขับรถต้องตรวจสอบใบขออนุญาตใช้รถ ราชการก่อนนำรถราชการไปใช้ ทุกครั้ง รวมทั้งไม่ขับ รถออกนอกเส้นทางหรือไปใช้นอกภารกิจราชการ ๕) หน่วยงานต้องควบคุมการใช้รถราชการ โดยพนักงานขับรถ ต้องบันทึก รายการใช้รถในสมุดบันทึกการใช้รถราชการ ประจำวันแต่ละคันตามความจริง ซึ่งอย่างน้อยต้องมี รายละเอียดวัน เวลา สถานที่ ระยะทาง และเลขไมล์ รถยนต์ ทุกครั้งหลังจากใช้รถราชการ ๖) รายงานผลการตรวจสอบการใช้รถราชการ

ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยงที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับความรุนแรง
ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกัน
การทุจริตต่อไป โดยวิเคราะห์ตรวจสอบว่ามาตรการเดิมหรือปัจจุบัน (Key Controls in place)
ที่หน่วยงานบังคับใช้มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ และต้องมีมาตรการเพิ่มเติม (Further Actions
to be Taken) อย่างไรบ้าง ให้ระบุรายละเอียด เพื่อนำสู่การบังคับใช้ความเสี่ยงกับมาตรการ
ป้องกันความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้

๓.๒. กระบวนการ ระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (Digital Performance Appraisal: DPA)
(การใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่การบริหารงานบุคคลข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา)
การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

๓.๒.๑ การระบุความเสี่ยง

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ☐ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ☒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☐ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ชื่อกระบวนการ/งาน ระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (Digital Performance Appraisal: DPA)

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้รับผิดชอบ นางสาวจุฑารัตน์ มณีโชติ และนายกิตติ จันทินอก ภารกิจระบบตำแหน่งและวิทยฐานะที่ ๑
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๓๑

Known Factor ความเสี่ยง ทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมาย
ได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานานอยู่แล้ว

Unknown Factor ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต
ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	โอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยง การทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
การสุ่มตั้งกรรมการประเมินและการดำเนินการ ประเมิน : รายชื่อกรรมการที่ประเมินผู้ขอแต่ละราย อาจมีการรั่วไหลในระหว่างการสุ่ม/การดำเนินการประเมิน และอาจถูกนำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์		✓

๓.๒.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

สถานะสีเขียว	ความเสี่ยงระดับต่ำ
สถานะสีเหลือง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
สถานะสีส้ม	ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
สถานะสีแดง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตาม ได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การสุ่มตั้งกรรมการประเมินและการดำเนินการประเมิน : รายชื่อ กรรมการที่ประเมินผู้ขอแต่ละรายอาจมีการรั่วไหลในระหว่างการสุ่ม/ การดำเนินการประเมิน และอาจถูกนำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์			✓	

๓.๒.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level Matrix)

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/
พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/
พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

หลักเกณฑ์ในการจัดระดับคะแนนความเสี่ยงการทุจริต

(๑X๓) ๓	(๒X๓) ๖	(๓X๓) ๙
(๑X๒) ๒	(๒X๒) ๔	(๓X๒) ๖
(๑X๑) ๑	(๒X๑) ๒	(๓X๑) ๓

คะแนนความเสี่ยง	๑ - ๒	ความเสี่ยงระดับต่ำ
คะแนนความเสี่ยง	๓ - ๔	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
คะแนนความเสี่ยง	๖ - ๙	ความเสี่ยงระดับสูง

ตารางที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level Matrix)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
การสู่สัมตั้งกรรมการประเมินและ การดำเนินการประเมิน : รายชื่อกรรมการ ที่ประเมินผู้ขอแต่ละรายอาจมีการรั่วไหลใน ระหว่างการสู่/การดำเนินการประเมิน และ อาจถูกนำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์	๒	๒	๔

๓.๒.๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง

ค่าคะแนนการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในปัจจุบัน
ดี	๓
พอใช้	๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙

แนวทางการประเมินค่าคะแนนระดับความเสี่ยงเทียบกับประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง
การทุจริตในปัจจุบัน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพ การควบคุม ความเสี่ยง การทุจริต	ค่าประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๓)
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง (๖)
	อ่อน	ค่อนข้างสูง (๗)	ค่อนข้างสูง (๘)	สูง (๙)

การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้ เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

ตารางที่ ๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพ การควบคุม ความเสี่ยง การทุจริต	ค่าประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การสุ่มตั้งกรรมการประเมินและ การดำเนินการประเมิน : รายชื่อกรรมการ ที่ประเมินผู้ขอแต่ละรายอาจมี การรั่วไหลในระหว่างการสุ่ม/ การดำเนินการประเมิน และอาจถูก นำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์	ดี			ปานกลาง (๔)

๓.๒.๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การสู่ตั้งกรรมการประเมินและ การดำเนินการประเมิน : รายชื่อกรรมการ ที่ประเมินผู้ขอแต่ละรายอาจมีการรั่วไหล ในระหว่างการสู่/การดำเนินการประเมิน และอาจถูกนำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์	๑. ป้องกันความเสี่ยงในด้านความมั่นคงปลอดภัย ของระบบ (Security) ด้วยการพัฒนาระบบ โดยคำนึงในเรื่องของ Website Security Standard (WSS) มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัย สำหรับเว็บไซต์ และ Website Application Security Standard (WAS) มาตรฐานการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยสำหรับโปรแกรมประยุกต์บนเว็บ ซึ่งเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน ๒. การประเมินวิทยฐานะแบบเดิม เป็นการประเมิน โดยกำหนดรายชื่อกรรมการ ซึ่งกรรมการประเมิน หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะทราบชื่อกรรมการว่า ประเมินรายใดบ้าง แต่ระบบการประเมินวิทยฐานะ ดิจิทัล เป็นการสู่ตั้งกรรมการประเมินและการส่งผล การประเมินของกรรมการแต่ละรายจะปรากฏเฉพาะ รหัสกรรมการที่ถูกสร้างขึ้นในการประเมินคำขอแต่ละ ราย ซึ่งระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัลเป็นการ พัฒนามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้ อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ที่ขอบด้วยกฎหมาย และ เป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับหรือ ยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อ ตนเองหรือผู้อื่น หรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ๓. รายชื่อกรรมการประเมินคำขอแต่ละรายจะปรากฏ ให้เฉพาะ User ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเบิกจ่าย คำตอบแทนซึ่งจะสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ เมื่อกรรมการประเมินทั้ง ๓ ราย ส่งผลการประเมิน เสร็จสิ้นแล้ว แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่ การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ และมีการวางระบบ การขับเคลื่อนในหน่วยงาน

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
		๔. สร้างความเข้าใจให้กรรมการประเมินหรือ ผู้ใช้บริการระบบ (User) ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และ สำนักงาน ก.ค.ศ. โดยจะต้องคำนึงถึง ภาระหนัก และ ปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ และนโยบายความมั่นคงปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคล

๓.๓ กระบวนการ การบริหารสัญญา โครงการจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ กศน. Co – Learning space” (ค่าปรับปรุงซ่อมแซมห้องสมุดประชาชนจังหวัดปราจีนบุรี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง ปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี)

๓.๓.๑ การระบุความเสี่ยง

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ☐ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ☐ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของ สำนักงาน กศน.

ชื่อโครงการ	งบประมาณที่ได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
โครงการจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ กศน. Co – Learning space” (ค่าปรับปรุงซ่อมแซมห้องสมุดประชาชนจังหวัด ปราจีนบุรี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี)	๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท	สำนักงาน กศน.จังหวัด ปราจีนบุรี

๓.๓.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

● สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

● สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง

ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

● สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

● สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การบริหารสัญญา: ๑. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุขาดการติดตามกำกับแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ๒. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุอาจมีการเอื้อประโยชน์ / รับสินน้ำใจ ๓. การตรวจรับไม่ตรงตามรูปแบบรายการ / เนื้อหาสาระสำคัญ ๔. การตรวจรับงานไปก่อน ๕. การตรวจรับที่ล่าช้า ส่งผลต่อค่าปรับ ๖. ขาดการสอบทานเอกสาร ๗. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่บันทึกและรายงานการประชุมทุกครั้งที่มีการประชุม ๘. การควบคุมงานไม่ได้ไปดูสถานที่จริง แต่มีการรายงาน และรายงานไม่ตรงกับข้อเท็จจริง				✓

๓.๓.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level Matrix)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอก เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

- สีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ ■ สีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง
■ สีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง ■ สีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ตารางที่ ๒ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
การบริหารสัญญา: ๑. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุขาดการติดตามกำกับแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ๒. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุดูอาจมีการเอื้อประโยชน์ / รับสินน้ำใจ ๓. การตรวจรับไม่ตรงตามรูปแบบรายการ / เนื้อหาสาระสำคัญ	๓	๓	๙

๔. การตรวจรับงานไปก่อน ๕. การตรวจรับที่ล่าช้า ส่งผลต่อค่าปรับ ๖. ขาดการสอบทานเอกสาร ๗. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่บันทึก และรายงานการประชุมทุกครั้ง ที่มีการประชุม ๘. การควบคุมงานไม่ได้ไปดูสถานที่จริง แต่มีการรายงาน และรายงานไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง			
---	--	--	--

๓.๓.๔ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๓ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุขาดการติดตาม กำกับแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน	๑. ให้ดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้
๒	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุอาจมีการ เอื้อประโยชน์ / รับสินน้ำใจ	๑.๑ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและ การบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
๓	การตรวจรับไม่ตรงตามรูปแบบรายการ / เนื้อหาสาระสำคัญ	๑.๒ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
๔	การตรวจรับงานไปก่อน	๑.๓ กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ
๕	การตรวจรับที่ล่าช้า ส่งผลต่อค่าปรับ	๑.๔ หนังสือเวียน / ตอบข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
๖	ขาดการสอบทานเอกสาร	๒. ผู้คุมงานและกรรมการตรวจรับพัสดุ ต้องตรวจสอบ รายการให้ตรงตาม TOR , BOQ และแบบรูป รายการ
๗	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่บันทึกและ รายงานการประชุมทุกครั้ง ที่มีการประชุม	๓. การประชุมทุกครั้ง ต้องจัดทำรายงานการประชุม เพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินงานต่อไป
๘	การควบคุมงานไม่ได้ไปดูสถานที่จริง แต่มีการรายงาน และรายงานไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง	๔. ผู้ควบคุมงานต้องจัดทำสมุดบันทึกการปฏิบัติงาน ของผู้รับจ้างและเหตุการณ์ รายงานให้กรรมการตรวจ การจ้างประจำวันทุกวัน

๓.๔ กระบวนการ การขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคล (การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่กำกับดูแลเงินอุดหนุน
การศึกษาเอกชน)

๓.๔.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ☐ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ☒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☐ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ชื่อกระบวนการ/งาน การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคลประจำเดือน

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้รับผิดชอบ นางทิพพร สุพรรณทอง ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

โทรศัพท์ ๐๒ ๒๘๒ ๙๕๗๑ ต่อ ๒๓๑

Known Factor ความเสี่ยง ทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า
มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานานอยู่แล้ว

Unknown Factor ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต
ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตน
ไปก่อนใช้เสมอ)

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	โอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยง การทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคล		
- ข้อมูลนักเรียนผิดพลาด เช่น เลขประจำตัว ประชาชนผิด วัน/เดือน/ปีเกิด ผิด		✓
- โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายนักเรียน/ลาออก โดย นำออกจากระบบไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด		✓
- นักเรียนซ้ำซ้อน		✓
- นำนักเรียนที่ไม่มีความพิการมาขอรับเงินอุดหนุน รายบุคคลในอัตรานักเรียนพิการ		✓

๓.๔.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

สถานะสีเขียว	ความเสี่ยงระดับต่ำ
สถานะสีเหลือง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
สถานะสีส้ม	ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจ ควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
สถานะสีแดง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตาม ได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคล				
- ข้อมูลนักเรียนผิดพลาด เช่น เลขประจำตัวประชาชนผิด วัน/เดือน/ปีเกิดผิด			√	
- โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายนักเรียน/ลาออก โดยนำออกจากระบบไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด			√	
- นักเรียนซ้ำซ้อน			√	
- นำนักเรียนที่ไม่มีความพิการมาขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลในอัตรานักเรียนพิการ		√		

๓.๔.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level Matrix)

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/
พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/
พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

หลักเกณฑ์ในการจัดระดับคะแนนความเสี่ยงการทุจริต

(๑X๓) ๓	(๒X๓) ๖	(๓X๓) ๙
(๑X๒) ๒	(๒X๒) ๔	(๓X๒) ๖
(๑X๑) ๑	(๒X๑) ๒	(๓X๑) ๓

คะแนนความเสี่ยง	๑ - ๒	ความเสี่ยงระดับต่ำ
คะแนนความเสี่ยง	๓ - ๔	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
คะแนนความเสี่ยง	๖ - ๙	ความเสี่ยงระดับสูง

ตารางที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level Matrix)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคล			
- ข้อมูลนักเรียนผิดพลาด เช่น เลขประจำตัวประชาชนผิด วัน/เดือน/ปีเกิด ผิด	๓	๒	๖
- โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายนักเรียน/ลาออก โดยนำออกจากระบบไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	๓	๓	๙
- นักเรียนซ้ำซ้อน	๓	๒	๖
- นำนักเรียนที่ไม่มีความพิการมาขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลในอัตรานักเรียนพิการ	๒	๒	๔

๓.๔.๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง

ค่าคะแนนการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในปัจจุบัน
ดี	๓ หรือ ๔
พอใช้	๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙

แนวทางการประเมินค่าคะแนนระดับความเสี่ยงเทียบกับประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพ การควบคุม ความเสี่ยง การทุจริต	ค่าประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๓)
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง (๖)
	อ่อน	ค่อนข้างสูง (๗)	ค่อนข้างสูง (๘)	สูง (๙)

การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้ เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

ตารางที่ ๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพ การควบคุม ความเสี่ยง การทุจริต	ค่าประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคล - ข้อมูลนักเรียนผิดพลาด เช่น เลขประจำตัวประชาชนผิด วัน/เดือน/ปีเกิด ผิด - โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายนักเรียน/ลาออก โดยนำออกจากระบบไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด - นักเรียนซ้ำซ้อน - นำนักเรียนที่ไม่มีความพิการมาขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลในอัตรานักเรียนพิการ	พอใช้			๖
	อ่อน			๙
	พอใช้			๖
	ดี		๔	

๔.๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคล - ข้อมูลนักเรียนผิดพลาด เช่น เลขประจำตัวประชาชนผิด วัน/เดือน/ปีเกิด ผิด - โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายนักเรียน/ลาออก โดยนำออกจากระบบไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	- การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ต้องตรวจสอบความถูกต้องของการขอเบิกเงินอุดหนุนของใบสำคัญรับเงิน (อน.๔) กับระบบบริหารจัดการเงินอุดหนุน (PSIS) หากมีการเพิ่มจำนวนนักเรียนที่ขอรับเงินอุดหนุนจะต้องผ่านการตรวจสอบและพิจารณาหลักฐานรายชื่อนักเรียนมีอยู่จริง จึงจะมีการขออนุมัติเพิ่มจำนวนนักเรียน - การขอเบิกเงินอุดหนุน โรงเรียนจะต้องบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เมื่อระบบประมวลผลการขอรับเงินอุดหนุนแล้ว จะไม่สามารถปรับเพิ่มจำนวนนักเรียนในระบบได้ - การตรวจสอบความถูกต้องในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนของ ศธจ./สช.จังหวัด ให้กับโรงเรียนก่อนเบิกจ่ายเงินอุดหนุน และขอรายละเอียดการโอนเงินเข้าบัญชีโรงเรียนของเดือนที่ผ่านมา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องว่า มีการโอนเงินเข้าบัญชีโรงเรียนครบถ้วนตามที่โรงเรียนขอเบิก ก่อนดำเนินการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนในเดือนถัดไป - สำหรับโรงเรียนในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) มีการปรับเปลี่ยนเขตรับผิดชอบดูแลโรงเรียนของเจ้าหน้าที่ทุก ๒ ปี - มีระบบทะเบียนสำหรับโรงเรียนเอกชน (REGIS) กำหนดเงื่อนไขการกรอกเลขประจำตัวประชาชนที่ถูกต้องตามหลักของกระทรวงมหาดไทย และเชื่อมฐานข้อมูลกับทะเบียนราษฎร์ - การแก้ไขข้อมูลเลขประจำตัวประชาชน หรือ วัน/เดือน/ปีเกิด ที่ผิดพลาด ADMIN ที่ดูแลระบบ จะเป็นผู้ดำเนินการแก้ไข โดยตรวจสอบจากหลักฐาน (สูติบัตร/ทะเบียนบ้าน)
	- โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายนักเรียน/ลาออก โดยนำออกจากระบบไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	- กรณีโรงเรียนจำหน่ายนักเรียน/นักเรียนลาออก สามารถตรวจสอบการจำหน่ายนักเรียนออกจากระบบ REGIS โดยตรวจสอบความถูกต้องได้จากรายงานการจำหน่ายนักเรียนออกของเดือนที่ผ่านมา (อน.๖) จากระบบ PSIS

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
	- นักเรียนเข้าซ้อน	- กรณีขึ้นแจ้งเตือนนักเรียนเข้าซ้อน (โรงเรียนในสังกัด สข.) นักเรียนจะไม่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนจนกว่า โรงเรียนจะยืนยันว่า เป็นนักเรียนของโรงเรียน พร้อม แจ้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและตัดสินใจผ่านระบบ REGIS ว่าเป็นนักเรียนในโรงเรียน จึงมีสิทธิได้รับเงินอุดหนุน - กรณีตรวจสอบข้อมูลนักเรียนเข้าซ้อนกับหน่วยงานอื่น โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สป. นำข้อมูลนักเรียน ของทุกหน่วยงาน มาตรวจสอบความซ้ำซ้อน และแจ้ง ต้นสังกัดดำเนินการตรวจสอบนักเรียนที่มีอยู่จริง หากตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นนักเรียนที่ไม่มีตัวตนใน โรงเรียนมาเบิกเงินอุดหนุน ให้เรียกเงินอุดหนุนคืน จากโรงเรียน
	- นำนักเรียนที่ไม่มีความพิการมาขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลในอัตรานักเรียนพิการ	- การขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลในอัตรานักเรียนพิการ ต้องมีหลักฐานบัตรประจำตัวคนพิการหรือเอกสาร รับรองความพิการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อใช้ตรวจสอบ การขอรับเงินอุดหนุนในอัตรานักเรียนพิการ (ใบแสดง ความเห็นแพทย์ไม่สามารถใช้ในการยืนยันความพิการ ของนักเรียนเพื่อขอรับเงินอุดหนุนในอัตรานักเรียน พิการได้) - ในระบบ REGIS กำหนดให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสาร ดังกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่ง และยืนยันว่าเป็นนักเรียน พิการ นักเรียนจึงมีสิทธิขอรับเงินอุดหนุนในอัตรา นักเรียนพิการ - หากไม่มีการยืนยันความพิการในระบบ REGIS นักเรียนจะได้รับเงินอุดหนุนในอัตรานักเรียนปกติ

ส่วนที่ ๔

ปฏิทินและการติดตามและการรายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๔.๑ ปฏิทินการดำเนินงานประเมินความเสี่ยงการทุจริต สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

การดำเนินการ	ระยะเวลา
๑. ศปท.แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕	ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕
๒. ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อน การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕	ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
๓. ศปท.ศธ.จัดทำเล่มแผนการประเมินความเสี่ยง การทุจริต สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ เสนอปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ ให้ความเห็นชอบ	ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
๔. ศปท.ศธ. จัดส่งรายงานรอบที่ ๑ ไปยังสำนักงาน ป.ป.ท. หน่วยงานในสังกัด สป.ศธ. และเผยแพร่บน website (ศปท.ศธ./สป.ศธ)	ภายในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕
๕. หน่วยงานในสังกัด สป. ดำเนินการตามแผน การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป
๖. หน่วยงานในสังกัด สป.รายงานผลการดำเนินการ ตามแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตฯ	ภายในวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ ทาง E-mail : accmoe@sueksa.go.th
๗. ศปท.ศธ.รายงานผลการประเมินรอบที่ ๒ จัดส่งสำนักงาน ป.ป.ท.	ภายในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๔.๒ แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

แบบสรุปรายงานรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (จัดส่งรายงานภายใน ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕)			
ชื่อหน่วยงาน.....			
ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ๑.ชื่องานตามภารกิจ ...การใช้รตราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.....			
ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ เสี่ยงการทุจริต	ผลการดำเนินการ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑	การนำรตราชการไปใช้ส่วนตัว โดยไม่มี การขออนุญาตการใช้รตราชการ ไม่บันทึก การใช้รตราชการ	๖	
๒	ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ตนเองนำรตราชการ ไปใช้ส่วนตัว	๖	

แบบสรุปรายงานรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(จัดส่งรายงานภายใน ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕)

ชื่อหน่วยงาน

ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๑. ชื่องานตามภารกิจ ระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (Digital Performance Appraisal: DPA)

ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ เสี่ยงการทุจริต	รายละเอียด มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑	ขั้นตอน : การสุ่มตั้งกรรมการประเมิน และการดำเนินการประเมิน ประเด็นความเสี่ยง : รายชื่อกรรมการ ที่ประเมินผู้ขอแต่ละรายอาจมีการรั่วไหล ในระหว่างการสุ่ม/การดำเนินการประเมิน และ อาจถูกนำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์	๔	

แบบสรุปรายงานรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(จัดส่งรายงานภายใน 20 มิถุนายน 2565)

ชื่อหน่วยงาน

ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. ชื่อโครงการ โครงการจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ กศน. Co – Learning space”
(ค่าปรับปรุงซ่อมแซมห้องสมุดประชาชนจังหวัดปราจีนบุรี ตำบลหน้าเมือง
อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี)

๒. งบประมาณ ๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง ประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding)

ระยะเวลาดำเนินการ ตามสัญญาจ้างโครงการ

☒ เงินงบประมาณ ☐ เงินนอกงบประมาณ

๓. ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง (กรณีสืบค้นจากเว็บไซต์/กลุ่มจังหวัด)

๔. ส่งรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการในรูปแบบไฟล์ MS Word หรือ MS Excel

☒ ส่งพร้อมรายงานรอบท ๑ ☐ ไม่ได้ส่ง เหตุผล

ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง การทุจริต	รายละเอียด มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑.	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุขาดการติดตาม กำกับแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน	๙	
๒.	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุมักจะมีการ เอื้อประโยชน์ / รับสินน้ำใจ		
๓.	การตรวจรับไม่ตรงตามรูปแบบรายการ / เนื้อหาสาระสำคัญ		
๔.	การตรวจรับงานไปก่อน		
๕.	การตรวจรับที่ล่าช้า ส่งผลต่อค่าปรับ		
๖.	ขาดการสอบทานเอกสาร		
๗.	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่บันทึกและ รายงานการประชุมทุกครั้ง ที่มีการประชุม		
๘.	การควบคุมงานไม่ได้ไปดูสถานที่จริง แต่มี การรายงาน และรายงานไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง		

แบบสรุปรายงานรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (จัดส่งรายงานภายใน ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕)			
ชื่อหน่วยงาน.....			
ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ๑. ชื่องานตามภารกิจการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคลประจำเดือน.....			
ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง การทุจริต	รายละเอียด มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑	การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคล - ข้อมูลนักเรียนผิดพลาด เช่น เลข ประจำตัวประชาชนผิด วัน/เดือน/ปีเกิด ผิด	๖	
	- โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายนักเรียน/ ลาออก โดยนำออกจากระบบไม่เป็นไปตาม ระยะเวลาที่กำหนด	๙	
	- นักเรียนซ้ำซ้อน	๖	
	- นำนักเรียนที่ไม่มีความพิการมาขอรับเงิน อุดหนุนรายบุคคลในอัตรานักเรียนพิการ	๔	

ภาคผนวก



ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ว.ศ. 1837
ร.น. ๒ มี.ก. ๒๕๖๕
ร.ก. 17-03

ส่วนราชการ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ศธ. กลุ่มงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ โทร. ๐ ๒๖๒๐๔ ๖๑๖๒

ที่ ศธ ๐๒๓๖/๒๖๕

วันที่ 1๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ด้วยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้มีหนังสือแจ้งแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ส่วนราชการรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไปยังสำนักงาน ป.ป.ท. โดยกำหนดกรอบการรายงาน รอบที่ ๑ รายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและเผยแพร่ข้อมูลบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ภายในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ รายละเอียดตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ท.ด่วนมาก ที่ ปป ๐๐๑๒/ว ๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๔

ความหมาย

15

(นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

16

(นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

17

(นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ (ศปท.ศธ.) ในฐานะเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดและในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้รวบรวมผลการดำเนินการเพื่อส่งไปยังสำนักงาน ป.ป.ท. โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะทำงานขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และที่ประชุมมีมติเห็นชอบกระบวนการงานในการประเมินและจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๔ กระบวนการ ประกอบด้วย (๑) กระบวนการ การใช้ธรรมาภิบาล สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (๒) กระบวนการ ระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (Digital Performance Appraisal: DPA) (การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่การบริหารงานบุคคลข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา) (๓) กระบวนการ การบริหารสัญญา โครงการจัดตั้ง "ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ กศน. Co - Learning space" (คำปรับปรุงซ่อมแซมห้องสมุดประชาชนจังหวัดปราจีนบุรี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี) (๔) กระบวนการ การขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคล (การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่กำกับดูแลเงินอุดหนุนการศึกษาเอกชน)

๒) รวบรวมข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดและในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อรายงานไปยังสำนักงาน ป.ป.ท. ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรด

๑. เห็นชอบแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และอนุมัติให้เผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๒. อนุมัติให้เผยแพร่ข้อมูลรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ บนเว็บไซต์ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

๓. ลงนามหนังสือถึงสำนักงาน ป.ป.ท.จำนวน ๑ ฉบับ ดังแนบ

- เห็นชอบ
- อนุมัติ
- ลงนามแล้ว

๒๕๖๕

(นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

กระทรวงศึกษาธิการ

18

(นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒๕๖๕



คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๖๗๗ /๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกัน ได้กำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ (ศปท.ศธ.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในส่วนราชการ เป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชาตามระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้น เพื่อให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สัมฤทธิ์ผล และเป็นไปตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกัน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

- | | |
|---|-------------------|
| ๑. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ | รองประธานคณะทำงาน |
| ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ | |
| ๓. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา | คณะทำงาน |
| ๔. เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย | คณะทำงาน |
| ๕. เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน | คณะทำงาน |
| ๖. ศึกษาธิการภาค ๒ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๗. ศึกษาธิการภาค ๕ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๘. ศึกษาธิการภาค ๗ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๙. ศึกษาธิการภาค ๘ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๐. ศึกษาธิการภาค ๑๔ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๑. ศึกษาธิการภาค ๑๗ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๒. ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๓. ศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๔. ศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๕. ศึกษาธิการจังหวัดปราจีนบุรี หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๖. ผู้อำนวยการสำนักนิติการ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๗. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๘. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือผู้แทน | คณะทำงาน |
| ๑๙. ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล หรือผู้แทน | คณะทำงาน |

๒๐. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๑. ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๒. ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๓. ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๔. ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๕. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๖. ผู้อำนวยการสำนักบูรณาการกิจการการศึกษา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๗. ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๘. ผู้นำกลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง ณ กระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๙. ผู้อำนวยการประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๓๐. นางจิตฤดี ขวัญพูน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่รองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและ เลขานุการ
๓๑. นางสาวพรหมนันท์ เดี่ยวเจริญชัย นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒. นางสาวณัฐวรรณ ฉัตรแสงสุวงศ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. นางสาวชุติมา ยุกโกศล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดนโยบาย กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

๒. กำหนดกรอบการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงต่อการทุจริตของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๓. ดำเนินการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

๔. รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามกรอบระยะเวลาไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)

๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔



(นายสุภัทร จำปาทอง)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ปรึกษา

นายสุภัทร จำปาทอง

นายธนู ขวัญเดช

คณะผู้จัดทำ

นางจิตฤดี ขวัญพุฒ

นางสาวพรหมนันท์ เตียวเจริญชัย

นางสาวณัฐวรรณ ฉัตรแสงสุวงศ์

นางสาวชุติมา ยุวโกศล

นางสาวณัฐภรณ์ ฤทธิ์เจริญ

นายสกลพงศ์ มุ่มบง

นางสาวกัญญาณัฐ มะลิมาศ

นางสาวชุติกาญจน์ ตุ่นเงิน

คณะผู้จัดทำ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

กระทรวงศึกษาธิการ

รองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

กระทรวงศึกษาธิการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

วิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

บุคลากรภายนอกจ้างเหมาปฏิบัติงาน

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

บุคลากรภายนอกจ้างเหมาปฏิบัติงาน

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ